WASHINGTON D C

СВОБОДА
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY

РІК LIX. Ч. 107. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СЕРЕДА, 9-го ТРАВНЯ 1951.

No. 107. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MAY 9, 1951. VOL. LIX.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ВІДПОВІДЬ УРЯДУ ГЕН. МЕК АРТУРОВІ

Маршал твердить, що Мек Артур перешкодив мировій пропозиції

Вашингтон, 7 травня — У відповідь на триденні свідчення ген. Доглеса МекАртура в сенатських комісіях попереднього тижня, станув як свідок перед тими самими комісіями в понеділок ранку ген. Джордж К. Маршал, а ввечорі през Труман виголосив промову по радіо до населення. Ген. Маршал, як теперішній секретар оборони, виказав ясно різницю між відповідальністю голови держави, яку несе президент на спілку з головами об'єднаних генеральних штабів, які керують справами у почутті відповідальности за глобальне положення.

Маршал поставив себе повнотою на боці президента, кажучи, що голови об'єднаних штабів одноголосно згодилися на відправлення ген. МекАртура зі становища верховного командувача збройних сил Об'єднаних Націй на Далекому Сході ген. Маршал виявив теж причини, які довели до звільнення МекАртура. МекАртур, як командувач армій на Далекому Сході видав 24 березня заяву до ворога за завішення зброї на полі бою в Кореї і цим перешкодив зазивові до миру, який мав видати президент Труман іменем Об'єднаних Націй. Коли б адміністрація була пішла за політикою МекАртура, то це одначе не було б закінчило війни в Кореї, а навпаки, було б ще довело до війни з Совєтською Росією. Саме в часі, коли президент Труман викінчував переговори з 13 аліянтами в справі бомбардування Манджурії, ген. МекАртур прилюдно скритикував аліянтів і тому треба було цей плян залишити з уваги, що всі 13 аліянтів, які мають свої війська в Кореї, цьому спротивилися. Злучені Держави не могли наражуватися на втрату аліянтів і тому треба було обмежити воєнні операції до самої Кореї. Маршал заявив ще, що нема одного пляну, як застановити війну в Кореї і признав, що бомбардування Манджурії буде переведене, якщо комуністи нападуть на війська О. Н. більшими літунськими частинами. — Дальше переслухання Маршала відложено до вівтірка.

2000 Річницю Парижа Святкують в Америці

Ню Йорк. — З нагоди свята 2,000-літньої річниці заложення міста Парижа у Франції, посадник міста Ню Йорку наказав застановити на 15 мінут в полудне вуличний рух на перехресті П'ятої евеню й 34 вулиці, після чого жінка французького амбасадора, Мадам Анрд Бонне, перетяла ножицями бинду, яка була розтягнена поперек вулиці. Орхестра пожежного департаменту заграла національні гимни, французький і американський, а авто з передовими особами рушило вулицею.

КРИТИЧНІ СТАНКИ ПРАЦІ

Вашингтон. — Секретар праці, Моріс Тобин, оприлюднює три нові „критичні" джаби, яких не може займати пересічний робітник без спеціяльної кваліфікації, а для яких можна дістати відложення військової служби. До таких джабів належить тепер „господар на фармі" („фарм оперейтор"), який може зголосити своє зайняття при військовому поборі. Крім цього зайняття мають ще право до відсунення військової служби такі робітники: літун на торговельних літаках, металевий прикрювач і корабельний спаяч.

МЕК'АРТУРОВА ДЕФІНІЦІЯ КОМУНІЗМУ

Вашингтон. — Підчас переслухання ген. МекАртура в сенатських комісіях на запит одного сенатора що це є: комунізм, генерал відповів: „велика загроза, за яку вважають теперішній комунізм, лежить в імперіялістичнім змаганні або в нахабному посяганні по владу поза його географічними кордонами. Його ціллю є поневолити людину для держави. Це заведення автократії, яка ограблює одиницю з кожної вольности, які ми так високо цінимо".

ПРЕЗИДЕНТ ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД АТОМОВОЮ ЗАГРОЗОЮ

Оправдує свою політику небезпекою совєтського нападу на Америку. Стверджує припинення комуністичної аґресії. Визвольні рухи поневолених народів запорукою перемоги вільного світу.

Вашингтон, 8 травня. Президент Труман твердив вчора, що загроза скинення багатьох совєтських атомових бомб на американські міста криється в теперішних дебатах над звільненням ген. МекАртура за його воєнну політику на Далекому Сході. „Пам'ятайте, що коли б прийшло до нової світової війни, це була б атомова війна" — твердив президент Труман в своїй промові на прийнятті красної конференції Цивільної оборони, що відбулася в приявности около 800 представників з цілої країни, використовуючи його за форум на свою відповідь твердженням ген. МекАртура та іншим противникам теперішньої закордонної політики уряду. Президент твердив, що на випадок війни „ми можемо сподіватися, що на американські міста буде скинено багато атомових бомб, одна-єдина з яких може спричинити багато більше втрат, ніж ми їх зазнали в цілій боротьбі в Кореї". Президент допускає, що Совєти мають атомові бомби і мають можливість їх перевезти та скинути їх на Америку, без огляду на оборону. І цей факт був одною з причин, чому він не хотів брати риску нової світової війни, що його він добачував в далеко-східній політиці ген. МекАртура. Президент вважає, що комуністичний імперіялізм в Азії був здержаний рішучим становищем аліянтів в Кореї та що корейська війна „завдала важкий удар теж змові Кремля поза Азією". Інтересно, що внутрішню слабість совєтської системи президент Труман вважає за фактор, який може причинитися до розвалу комунізму без необхідности третьої світової війни. Відповідаючи пункт за пунктом на твердження ген. Мек Артура перед сенатським комітетом, президент Труман оборонив своє політичне становище запевненням, що теперішня американська політика скерована на найбільше запевнення миру найменшим коштом американського життя. Пропозиції МекАртура відносно ультиматум Китаєві та евентуального бомбардування Манджурії президент Труман уважає прямим скоком в совєтську засідку, що в додатку позбавило б Америку її союзників. Президент переконаний, що кінцевими переможцями в теперішньому світовому змагу будуть вільні нації. Запоруку цього він добачує в постійно збільшуваній їх власній силі та в слабості комуністичної диктатури. Президент Труман дослівно говорив: „Югославія вже скинула кремлівське ярмо. Втікачі з країн поза залізною заслоною кожного дня переходять у вільні країни Европи. Збільшуються познаки внутрішнього напруження і неспокоїв за залізною заслоною. Ми мусимо пам'ятати, що народи під совєтською терористичною владою є не тільки нашими приятелями, але й нашими тихими союзниками. Вони є жертвами жахливої тиранії. Ми ненавидимо їх. Ми мали з ними приязні стосунки в минулому, ми можемо знову мати таку приязнь. При розбудові сили і єдности вільних націй, цей факт заставить до змін в совєтському поході до влади і підбоїв".

СОВЄТИ ПРОПОНУЮТЬ КОНФЕРЕНЦІЮ В СПРАВІ ДОГОВОРУ З ЯПОНІЄЮ

Москва, 8. травня. — Уряд Совєтського Союзу передав вчора американському амбасадорові Аленові Дж. Кіркові меморандум, в якому пропонує скликати конференцію Ради міністрів закордонних справ Злучених Держав, Совєтського Союзу, Великої Британії і червоного Китаю на найближчий червень або липень, з метою спільного обговорення і підготовки мирового договору з Японією, в порозумінні з усіма країнами, які брали участь у війні проти Японії. В совєтській ноті рівночасно гостро нападається не тільки сам американський проєкт мирового договору з Японією, але й спосіб його підготовки, в якому Москва добачує намагання накинути Японії „американський диктат", без участи Совєтського Союзу, Китаю та інших заінтересованих в далеко-східних справах країн. Совєтський уряд рівночасно висловлює „цілковиту певність", що без участи червоного Китаю в згаданому договорі „є неможливе справжнє замирення Далекого Сходу".

АМЕРИКАНЦІ ЗНОВУ ПЕРЕБИРАЮТЬ ОБОРОНУ ІСЛЯНДІЇ

Рейкявік, Ісляндія, 8. травня. — Вчора на цьому арктичному острові знову висадився перший американський військовий контингент в силі 200 вояків та з ген. Едвардом Мек Го на чолі, щоб допомогти в оборонній підготові цієї північно-атлантійської республіки, що є членом Атлантійського Пакту. Американський контингент, з піхотою, моряками і летунами у своєму складі, є першим з відповідної американської сили, що прийде на запрошення Ісляндії впродовж найближчих тижнів та перебере охорону країни, яка, зі своїми 140,000 населення, не має жадної збройної сили. Сама Ісляндія є важливою стратегічною базою для охорони північно-атлантійських шляхів.

В ОДНІМ СЕЛІ В САЛЬВАДОР ЗГИНУЛО ТИСЯЧА ОСІБ ВІД ЗЕМЛЕТРУСУ

Сан Сальвадор, на острові Ель Сальвадор, 7 травня. — Землетрус знищив два міста і дев'ять інших громад у східній частині Ель Сальвадор, наносячи смерть більш ніж тисячі осіб, як це сповіщає урядовий комунікат. У самій місцевості Хукупа згинуло тисяч осіб. Втрат з інших околиць є неприлюднено. Хукупа лежить у віддалені 90 миль від Ель Сальвадор. Сотні осіб втікло з осель на одверте поле, щоб рятуватися від смерти. Підземний рев в околиці вулкану Чапарастік збільшив переполох мешканців. Уряд зарядив постачання медичних засобів, харчів, одягу й підшукання пристановища для жертв землетрусу. Внаслідок катастрофи перервані телеграфічні й залізничі получення між оселями й тому важко дістати точні інформації про розміри нещастя. Воно збільшується втечею вязнів з тюрем, які граблять околицю.

ФИЛАДЕЛФІЯ ВЕДЕ ПЕРЕД В ЗБІРЦІ „ВЕЛИКОДНЬОЇ ПИСАНКИ"

Филаделфія, 8. травня. — місцева українська громада — веде досі перед в ініціятиві та самій збірці „Великодньої Писанки" на переселенчо-допомогові цілі ЗУАДКомітету. — Майже всі місцеві організації, зокрема новоприбулі і молодь, беруть в цій акції участь. — Крім збірки фондів по домах, яку переводять 120 збирачів, на найближчий час плянується цілий ряд імпрез на ті цілі. В рямках тої акції відбудеться вже в найближчу неділю, 13-го травня, спільне Свячене в Домі Горожан при 847 Н. Френклин стріт, в год. 5.30 після полудня. З канцелярії ЗУАДКомітету рівночасно повідомляють, що в рямках збіркової кампанії розіслано по всіх наших громадах 1000 збіркових лист та висловлюється надію, що широкий загал громадянства теж і цим разом виявить свою максимальну підтримку шляхетній гуманітарній акції ЗУАДКомітету, як її виявляв завжди досі.

П. С. Галичин Вернулася з Поїздки на Жіночий Конгрес

Минулої п'ятниці, 4-го травня, вернулася з поїздки на конгрес Міжнародньої Ради Жінок представниця Об'єднання Українських Жіночих Організацій, п-ні Стефанія Галичин. Конгрес, як відомо, відбувся в Атенах, Греція, в днях від 28-го березня до 8-го квітня, з участю 226 делегаток з 22-ох країн. На Конгресі формально не була заступлена жадна з національностей совєтського бльоку.

Представниця ОУЖОА особистими розмовами і приготованими заздалегідь матеріялами повела між делегатками конгресу та в поодиноких комісіях широку інформаційну акцію, познайомлюючи їх з українськими змаганнями взагалі, а зі становищем укр. жінки в тих змаганнях українського жіноцтва зокрема. П-ні С. Галичин подала на письмі до американської делегації і до голови Ради Жінок резолюцію, яку формально піднесено з рамени американської делегації під обради; її ухвалу на З'їзді, і яка мала б в майбутньому дозволити на заступництво в Раді зорганізованого у вільних країнах жіноцтва поневолених націй з деякими відмінними привілеями в порівнані до державних націй. Своїми виступами в радіо і пресі п-ні С. Галичин мала нагоду поінформувати про українські змагання теж греків. При нагоді поїздки на жіночий конгрес, п-ні Галичин побувала в Єрусалимі, на Кипрі, в Каїро, а в Римі, Німеччині і Франції мала нагоду зустрічатися з місцевими українськими колоніями та обмінятися думками про загальні українські справи по цей і по той бік океану.

Пірсон у Канаді Підтримує Одверту Дискусію

Оттава, Канада. — Лестер Б. Пірсон, секретар закордонних справ, заявив палаті громад, що він прихильно настроєний до одвертої виміни думок серед вільних націй, бо це причиниться до осягнення одноодушности. Злучені Держави перебрали на себе відповідальність за долю світу і Пірсон вірить, що Америка сповнить своє завдання совісно, відважно і з почуттям розуміння інтересів інших націй. Одначе треба приноровитися до нових відносин, які розвинулися після війни і треба знати, в чому прийдеться комусь уступити, сказав міністер.

В КОРЕЇ АЛІЯНТИ ЗНОВУ ЙДУТЬ ВПЕРЕД

Червоні відступили з Чунчон. — Бої на заході. „Поміркований спротив" на сході.

Токіо, 8. травня. — Аліянтська головна квартира повідомляє, що впродовж вчорашнього дня аліянтські війська продовжували свій протинаступ на цілому корейському фронті, здобуваючи „обмежені успіхи" на його західному і східному секторах, та натрапляючи тільки на „поміркований спротив", більший на заході і менший на сході. На центральному фронті аліянти знову зайняли евакуований червоними Чунчон. На північ і на північний захід від Сеул наступали південно-корейські війська, посуваючись около три милі вперед. За останні два дні протинаступу аліянти на тому секторі фронту здобули вже приблизно половину того терену, що його були втратили впродовж цілого останнього наступу червоних. Здобуття Чунчон дає аліянтам знову контролю над важливою комунікаційною магістралею зі Сеул напоперек Кореї до Японського моря, що вже в теперішній війні була предметом і причиною запеклих боїв. Вміжчасі повідомлено, що ворог ввів в акцію понад Кореєю нові турбо-літаки, правдоподібно двомоторові нічні бойові літаки, що вчора під час ночі два рази безуспішно атакували аліянтські з'єднання легких бомбардувальників. — Оба випадки трапились в околиці Пйонґянґ, комуно-корейської столиці, віддаленої около сто миль на південь від манджурського кордону. У військових колах сумніваються, щоби це належало до сподіваної від деякого часу масової участи совєтської авіяції в корейській війні, натомість припускається можливість, що Совєти і тим разом тільки випробовують свої нові літаки, як це вже робили раніше. Тоді, як аліянтські сухопутні війська впродовж вчорашнього дня вже в цілости мали ініціятиву в своїх руках і як на західному секторі фронту вже мали дійти до головних оборонних позицій ворога, аліянтська авіяція продовжувала свої нищівні атаки на ворожі об'єкти в запіллі. Мешканці новозвільнених від червоних корейських осель одноцушно потверджують, що комуністичні війська, займаючи місцевості, насамперед кидалися шукати харчів та плюндрували і грабили все, що тільки можна їсти.

Корейці Боряться За Повне Визволення

Пусан, Корея, 8 травня. Міністер закордонних справ південно-корейської республіки, Пюн Юнг Тае, проголосив вчора заяву, що корейці не припинять своєї боротьби, аж доки ціла країна не буде вільна від червоних наїзників. Міністер Пюн домагався створення корейської армії в силі повних 20 дивізій, заявляючи, що вони, при відповідній аліянтській допомозі в озброєнні, могли б самі оборонити і вдержати корейський кордон з Манджурією і Совєтським Союзом на півночі. Він твердив, що єдиною ціллю корейського народу в цій накиненій йому комуністами війні було і залишається звільнення і об'єднання цілої країни, з її історичними кордонами на ріках Ялу та Тумен.

ІНДІЙСЬКІ МАТЕРІ ГОДУЮТЬ ГЛИНОЮ СВОЇХ ДІТЕЙ

Ню Делгі, 8 травня. Індійська преса подала вчора вістку, що індійські жінки в провінції північного Бігару годують своїх дітей м'якою глиною, щоб рятувати їх від голодної смерти. Там тисячі осіб, за убогі, щоб могли купити собі бодай ці голодні приділи харчів, на які дозволяє їм урядове пайкування, їдять траву, коріння і навіть глину, щоб тільки заспокоїти жахливий голод.

ЧЕХИ ПАРАДУЮТЬ ПЕРЕД СОВЄТСЬКИМ ПРОКОНСУЛЕМ

Прага, 8 травня. З нагоди 6-тої річниці „визволення" Чехословаччини з-під влади нацистів, тут відбулася вчора велика військова парада, під час якої чеські війська, вбрані вже в нові совєтські уніформи, парадували впродовж трьох годин перед совєтським проконсулем, маршалом Конєвом, та іншими совєтськими достойниками і їх чеськими маріонетками.

КРИТИКА АМЕРИКАНСЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ЕМБАРҐА ВІДНОСНО КИТАЮ

Об'єднані Нації, Н. И., 8. травня. — Комітет О. Н. в справі додаткових заходів проти комуно-китайського аґресора розглядав вчора американську пропозицію щодо встановлення ембарґа на постачання Китаєві зброї або будь-яких стратегічних матеріялів, що могли б бути використані у війні. Під час нарад представники поодиноких країн, зокрема Британії і Австралії, гостро критикували американську резолюцію, але мимо своїх критичних заввваг заповіли, що вони все ж таки голосуватимуть в її користь, вважаючи, що Злучені Держави мають оправдану причину до такої акції. Резолюцію беззастережно підтримують Бразилія, Филипіни, Туреччина і Венесуеля. Теж французький представник висловив переконання, що його уряд поставиться до пропозиції зі „симпатичним заінтересуванням". На всіх 12 членів Комітету правдоподібно тільки один єгипетський представник голосуватиме проти.

СОВЄТИ ПРИЙНЯТІ ДО ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГРИЩ

Відень, 8. травня. — Міжнародний Олімпійський Комітет прийняв вчора подання і визнав Совєтський Олімпійський Комітет, відкриваючи тим самим шлях до совєтської участи в найближчих Олімпійських Ігрищах. Передумовою прийняття Совєтів до Олімпійського Комітету було визнання ними олімпійських принципів та письмове запевнення, що вони їх придержуватимуться. Інтересне, — що негайно після зголошення совєтської участи в Ігрищах, до такої самої участи почали зголошуватися теж совєтські сателіти. Перед голосуванням в справі прийняття Совєтів, американський представник в Комітеті перевів короткий допит совєтського представника, бажаючи головно довідатись, чи Совєти признають грошеві нагороди своїм спортовим першунам. Той відповів, що колись признавали, але відійшли від цього тепер.

НАГОРОДИ ПУЛІЦЕРА ДЛЯ ЖУРНАЛІСТІВ І ПИСЬМЕННИКІВ

Ню Йорк. — Шість кореспондентів закордонних справ, з яких п'ять пересилали вісти з Корейської війни, дістали нагороду Пуліцера за репортаж з міжнародних справ. Генрі Ріхтер, як письменник, дістав нагороду за свою повість „Ди Тавн" („Місто"), а нагороди за драми цього року не роздавано. Журналісти, які дістали нагороду за репортаж, такі: Гомер Бігарт і Маргарета Гіггінс, зі щоденника „Ню Йорк Геральд Трибюн"; Дон Вайтгет і Релман Морін, з агенції „Асошієйтед Пресс"; Кійс Біч і Фред Спаркс, з „Шікаго Дейлі Ньюс". Це перший раз признано нагороду більш ніж одному кореспондентові закордонних справ. Бігарт дістав нагороду вже вдруге. Перший раз він був нагороджений в 1946 р. за репортажі з Пацифіку.

ПАЛАТА ПРОДОВЖИЛА ДІЯННЯ АКТУ ПРО ДІ ПІ ДО 31 ГРУДНЯ

Вашингтон. — Голосуванням на око палата репрезентантів ухвалила „тимчасово" продовжити на шість місяців, тобто до 31 грудня 1951, програму переселення переміщених осіб зі скиталищ в Европі до Злучених Держав. Тому, що конгресмен Джан Е. Ранкін з Міссіссіппі зажадав поіменного голосування над цією справою, а палата мала умову, що не буде переводити таких голосувань до середи, голосування було переведене „на око", а в четвер воно буде поіменне. На підставі ухваленої поправки не буде можна видавати нових віз підчас цього продовження, якщо Комісія Переміщених Осіб не почала ще перед днем 30 червня провірку допущення якоїсь особи до Злучених Держав. Продовження потрібне на те, щоб викінчити перевіз 341,000 осіб, бо таку цифру передбачено в законі з 1948 р. Конгресмен Селлер з Ню Йорку заявив, що програма переселення буде скінчена, коли вигасне сила закону.

В АМЕРИЦІ

● Утримання літака Батаан, якого вживає ген. МекАртур, коштує $225 на годину, за обрахунками команди повітряних сил. Американські генерали, які носять п'ять зірок, мають право зажадати військових літаків для своєї вигоди.

● Коли і в якому місці треба вживати атомової бомби, це залежить виключно від вирішення президента, заявив ген. МекАртур підчас переслухання в конгресових комісіях. Це була його відповідь на запит, чи він ужив би атомової бомби у війні проти червоних китайців.

● Пошту з Ню Йорку до Ноарку, у стейті Ню Джерзі, почали возити вантажними автами, замість залізницею, як це було досі. Це заощаджує щоденно $250 і приспішує доставу поштових пересилок домів.

● Вибух підземної атомової бомби на Алеутських островах має відбутися незабаром. Це сповістив сен. Воррен Магнусон, який їздив у ці околиці для оглядин і щойно звідти повернувся.

В СВІТІ

● 50 большевиків погребано живцем в залізничому тунелю у Бонсан в Північній Кореї, як тунель, в якому вони ремонтували залізничі рейки, розвалила граната з аліянтського воєнного корабля.

● Совєтська преса гостро критикує геологічні комісії, що на кошт своїх інституцій виїжджають на Крим робити „розкопки", а практично купаються в морю та гріються на сонці.

● Червоний Китай урядово займається контрабандою, щоб здобувати в той спосіб фонди на покривання закупу товарів в чужих краях.

● Американський лікар д-р Ліонард Шіле був вибраний в Женеві президентом Світової Асамблеї Здоров'я на наступний рік.

● Британія вибрала св. Юрія своїм національним патроном.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ГЕН. МЕК АРТУР, КОМУНІЗМ І РОСІЯ

Об'єднані сенатські комісії збройних сил і закордонних справ уже вислухали ген. Доґлеса МекАртура, а тепер переслухують членів Об'єднаних Генеральних Штабів. Зізнаватимуть теж і речники політики теперішньої адміністрації, як от Дін Ачесон, секретар стейту. Річ ясна, що щойно по тих усіх зізнаннях можна буде виробити собі ясніший погляд на боротьбу західнього світу з комуністичною агресією та російським імперіялізмом. Проте, вже тепер треба ствердити, що нагле звільнення президентом ген. МекАртура зі служби та його тріюмфальний поворот до Злучених Держав рівночасно з невдоволенням великої частини американського суспільства з політики адміністрації у відношенні до Китаю, чи комуністичної агресії взагалі, створили таку емоціональну атмосферу, що навряд чи в цьому стані можна буде американському народові прийти до справедливого висновку. В тому криється велика небезпека, бо ж кожний такий висновок заважить сильно не тільки на долі Америки, але й багатьох інших країн, в то й цілого світу. Без огляду на те, як нам і не імпонували погляди ген. МекАртура, а зокрема його безкомпромісове відношення до комуністів і комунізму, його поради таки надто загальні, коли йдеться про боротьбу з комуністичною агресією у цілому світі, а не тільки в Кореї, Китаю, чи взагалі в Азії. Та вже найбільш баламутні його думки щодо центру комуністичної небезпеки і агресії.

Ген. МекАртур сказав цілком слушно, що комунізм є ґльобальною проблемою, світовим нещастям. Запитаний сенатором МекМагоном, хто є в сьогоднішніх обставинах найбільшим ворогом Америки, ген. МекАртур відповів, що комунізм, заявляючи одночасно, що не знає, де саме знаходиться джерело й мозок комуністичної конспірації. Наведений на відповідь, чи не є ним, часом, Кремль, ген. МекАртур заявив, що Кремль є тільки одним з таких місць, хоча публічна опінія вважає його одним з головних осередків. Сенатор передав журналістам, що він виразно питав ген. МекАртура, чи Совєтський Союз є головним ворогом Злучених Держав. На те генерал відповів, що він не погоджується з такою думкою. Якраз до тих слів ген. МекАртура прив'язують велику увагу. Це можна було завважити хоча б по великих заголовках, поміщених на перших сторінках американських газет після переслухання генерала та в яких повторено його слова про те, що Росія і Кремль не є головними ворогами Америки.

Таким своїм самопевним твердженням, що тільки комунізм, а не Росія і Кремль є головними ворогами Америки, ген. МекАртур не тільки нічим не допоміг боротьбі Злучених Держав і демократій проти комуністичної агресії, але багато пошкодив тій акції, яка з великим трудом і так довго намагалась відкрити очі Америці на небезпеку, яку несе московський месіяністичний імперіялізм, який тепер — як большевизм — прибрав форму ще й соціяльного визволення.

Ген. МекАртур, як вояк, забираючи голос у стратегічних справах, на яких він добре визнається, говорив логічно й переконливо. Те саме відноситься теж і до його заяви про комунізм як загально-світову небезпеку. Коли ж заговорив про Росію і Кремль, як центр комуністично-російської експансії, виявив наглядне незнання ваги російського імперіялізму в минулому і сучасному, як теж і сили Москви, як центру світового комунізму. Треба тільки шкодувати, що його слова широко розійшлись й збаламутять неодного, тут і в світі.

Рідна традиція в новому світі

Третя фаза української іміґрації до Злучених Держав зазначується небувалим досі припливом культурно-освітніх діячів, письменників, науковців, артистів і фахових економістів. Переселення скитальців незакінчене і тому є надія, що нова іміґрація ще зросте. Проте вже тепер помітне пожвавлення громадської праці на всіх ділянках, яке буде цілком певно з кожним роком збільшатись. Це теж признака енергії й життєздатности українського елементу на чужині.

Оці добрі сторони нового руху треба усім нам мати на увазі, як старим іміґрантам, так і тут родженими, які почувають на собі відповідальність за збереження етнічних — все одно, примітивних чи вище розвинених культурних цінностей української збірноти.

Недавні Великодні Свята пригадали на значення таких цінностей для відсвіження рідної традиції, яку плекається в нас, на американській землі від самих початків поселення колишніх еміґрантів з українських земель в Новому Світі. Така пригадка відбувається щороку при нагоді кожного Різдва й Великодня і вона мимохіть дає нагоду до застанови над утриваленням такої традиції на далеко ширших підставах ніж це було досі.

Минуле української спільноти в Америці показує, що й найбільша туга за рідним краєм не змінює таких обставин, які спричинюють тривале поселення імігрантів в новій країні. Отже, хоч теперішня нова іміграція живе свіжими мріями про поворот на рідну землю, то треба теж й рахуватись, що життєва й історична дійсність стає часто таким мріям на перешкоді. Тому навіть і такі громадяни, які не вірять у закінчення свого життя на еміґрації повинні почуватися до обов'язку докласти свою цеголку до зміцнення української традиції в Америці у твердій вірі, що це теж важлива праця — для України. Теж й їм треба доконче помагати тим, що наше життя тут розбудовували, передбачаючи, що їм прийдеться уже залишитися в Америці на постійне. Ці „нові гнізда", що вони їх побудували й далі будують, не шкодитимуть ніколи „старим гніздам", залишеним на другому боці океану. Навпаки, вони ще їм надовго придадуться, так як придалися українській справі досі. Пристосовування до американських обставин, чи навіть американізація, не повинні бути тут перешкодою. Сказав колись кардинал Гейс з Ню Йорку: „Я кращий американець, бо я айриш і американець". Америка не мусить мати тільки однородні цінності. Це конгломерат найрізнородніших вартостей „принесених до неї з цілого світу. Отже є місце і для цінностей, зокрема релігійних та культурних. Саме за збереження, поширення й утривалення тих українських цінностей має обов'язок подбати теперішня генерація свідомого українського елементу. Теж треба дбати про всебічне, вище, духове життя, щоб рятувати теперішнє покоління від духової мертвоти чи від безідейности і повільного занепаду вищих почувань. Це треба робити обдумано, на основі якогось пляну, опертого на досвіді з нашого власного минулого і на досвіді інших етнічних спільнот, які вже створили свої сильні культурні осередки в Америці.

Два тижні тому появилися оповістки про „1,100 років французьких книжок на виставі в Бібліотеці Моргана" (29 Іст 36 вул. в Ню Йорку), яка відбувається під закликом „Французька Традиція". Виставку влаштовується для звеличання 2000 років існування міста Парижа. Є це всецільна виставка французької культури, опертої на творах мистецтва, літератури, релігійних книжок, виданих ще за часів Карла Великого, різних дорогоцінних виробів, домашньої обстановки з часів Людвиків, творів французьких передових письменників, малюнків, дереворитів. Виставка триватиме пів року. Варто й приглянутись їй, бо може вона спонукає і нас до влаштування хоч би й мандрівних українських культурних вистав для розбудження сентименту до України серед давніших громадян українського роду і для пригадки свіжо прибуваючим, які обов'язки вони повинні перебрати на себе з уваги на майбутні генерації української спільноти. Бо коли можлива й потрібна в Злучених Державах „Французька Традиція", отже традиція широко відомої державної нації, то тимбільше потрібне плекання укранської традиції для усіх нас, що є з українського роду ,як і для американського загалу.

Б. Козловський

СССР і ІРАН

Немов якась велетенська столапа потвора, хижо вдивляється, принюхується, обмацує навкуги червона совєтська імперія: дебіщещось загарбати? Не наважуючись ще йти до своєї кінцевої мети — захоплення всього світу — пробоєм, вона воліє наближатись до неї шляхом втягнення в свою орбіту прилеглих або й дальших чужих країн. Засобів для цього в неї багато: комуністична пропаґанда, організація п'ятих колон і підривання країн зсередини, підкупи, терористичні вбивства, страйки та заворушення, а при нагоді й організація „народніх" повстань та урядів, — одне слово, всі ті знаряддя підступу, фальсифікаації та насильства, яких не забракне в кремлівському арсеналі. Найближча совєтська мета при цьому цілком ясна: зберігаючи свої власні сили до „останнього й рішального бою", тим часом чужими руками розширити сферу свого впливу, збільшити свої природні й людські резерви, придбати нові вихідні стратегічні бази й комунікаційні лінії і разом з тим розпорошити увагу і сили Заходу, виснажити його, застукати його непідготованим і слабким в день і в місці того „остаточного бою". Такими підготовчими операціями і були організація Азербейджанської „народньої" республіки, грецьке „народнє" повстання та „демократичний уряд, бльокада та інші спроби „об'єднати" Берлін, переформування та озброєння китайської червоної армії для захоплення нею Китаю, повстання та створення комуністичних армій в Індо-Китаю, напад „північних корейців" на Південну Корею та багато інших ,дрібніших акцій. Майже всі вони зазнали повногокраху завдяки своєчасним і рішучим контрзаходам демократичних держав. Навіть таке критичне ще недавно становище у французькому Індо--Китаю останніми часами так покращало, аж комуністи змушені перейти там від відкритої війни до прихованої партизанщини. Велико успіху домігся Кремль лише в Китаї — і то саме тому, що Захід не тільки не дав там аґресії, а й виявив до неї цілком незрозумілу, подивугідну байдужість, якщо навіть не якийсь „дружній невтралітет".

Як те виходить з пресових інформацій, черговою жертвою ненажирливої совєтської потвори (принаймні в її мріях) має вдруге стати Іран. Націоналізація підприємств Англо-Іранської Нафтової Компанії, вбивство прихильного до Заходу іранського прем'єра Алі Размари, замах на його заступника, страйки та заворушення, ворожі вихватки проти англійців та американців — усе це має хоч і старанно затертий, але помітний для уважного ока штамп: „Виготовлено в СССР". Щоправда, націоналізація нафтової промисловости — найбільшого національного багатства Ірану — схвалена незалежно від політичних переконань переважною більшістю не тільки меджілісу, а й іранської людности і, безперечно, є одним з проявів того національного відродження Сходу, яке привело й до незалежности низки раніш колоніяльних азійських країн. Проте нервозна поквапливість і ультимативна непримиренність, з якою був проведений закон про націоналізацію, і та активна роля, яку грала при цьому ліва іранська партія „Тудег", під вивіскою якої приховалися комуністи, радше промовляють за те, що іранські націоналісти, несвідомо для себе, опинилися тут на комуністичному поводі, що тягне їх до Москви. Якщо подати при цьому, що страйки, заворушення і напади на англійців зорганізували теж комуністи, що багато бунтівників прибули з підсовєтських прикордонних районів Ірану, а 150 із них навіть знайшли тимчасовий притулок в совєтськім посольстві, то й цілком короткозора людина мусить ясно побачити те совєтсько - комуністичне шило, що так випирає з ірансько - націоналістичного мішка.

Особлива увага Кремля до Ірану цілком зрозуміла. Надто ваблять СССР насамперед іранські природні ресурси нафти, яка є такою потрібною для війни і якої так бракує Совєтам (нагадаймо лише, що в повоєнні роки видобуток нафти в СССР кругло був у 10 разів менший, ніж в ЗДА). Тим часом нафтова продукція Ірану не набагато менша від совєтської і ще більш половини совєтського видобутку нафти продукують сусідній з Іраном Ірак (де вже теж пор[...]ено питання про націоналізацію нафтової промисловости) та Саудійська Арабія, в яких значна частина нафтових джерел належить англо-американським капіталам. Відсутність будь-яких серіозних природних перепон на Близькому й Середному Сході, великі труднощі створення там оборонних ліній і дружнє, як сподіваються большевики, ставлення до них тубільної людности дуже полегшують евентуальну експанзію Совєтів з Ірану на всі країни Близького й Середнього Сходу з їх багатими нафтовими ресурсами.

Однак, не сама нафта цікавить тут Кремль. Царська Росія ще від часів Петра І зазіхала на Іран з його „теплими морями" і підступом до британської „перлини" — Індії, і хоч головним стимулом до цього була історична британсько-російська конкуренція в Азії і хоч вже випала з британської корони індійська „перлина", а проте совєтський імперіялізм в своєму потягненні в цьому напрямі залишив далеко за собою надто обережну й дипломатичну царську Росію. Адже для нього тут ідеться не про якісь економічні вигоди чи то успіх в якійсь конкуренції, а про виконання важливої частини свого пляну завоювання світу. Кремль не може не пам'ятати, що, маючи вже в руках Китай і прибравши до них Індію, він здобуде всю Азію, а безпосередній шлях до тієї Індії лежить для нього через Іран. Отож Іран для Совєтів це — роздоріжжя азійських, а то й африканських та европейських шляхів, це — універсальний ключ до дверей не лише Індії, а і всього Близького і Середнього Сходу, Середземного моря, а як вдасться прорвати Суеську оборонну лінію — то й всієї Північної Африки, де створиться потенціяльна загроза обходу й для всієї Західної Европи.

Посилення останнім часом совєтської пропаґанди в арабських країнах підтверджує реальність цього совєтського пляну експанзії через Іран на південну - західну Азію. Кремль не раз уже гостро міняв свою політику на Близькому Сході роблячи ставку то на арабів, то на Ізраїль, навіть незалежно від свого ставлення до жидів усередині своєї держави. Тепер, разом з внутрішнім антисемітським напрямом у зв'язку з жидівським ізраїльським націоналізмом, Москва ніби остаточно кладе свою ставку на арабські держави. За інформаціями деяких спостерігачів, там аж кишить тепер совєтськими аґентами, як свого часу кишіло нацистськими. У зв'язку з цим підозріло багатозначно звучать останні повідомлення про те, що тим часом як Ізраїль декларував свою спілку із Заходом в разі війни, всі арабські держави були б в ній „невтральними" або й билися б на боці Москви. Якщо так міркують чи наївно обдурені, чи підкуплені всевладні арабські феодали, то чого ж можна сподіватися від темних, безправних арабських мас, що, загрузши в безвихідних злиднях, можуть легко повірити казці про „рай", що його обіцяють їм комуністи.

Отже, вся південно - західна Азія, а посередньо й північна Африка в небезпеці. Якби тільки совєтський аґресор зміг опанувати Іран, їхня доля була б так само приречена. Адже Іран — це та залізна брама до них, раз продершися крізь яку, той аґресор натрапляв би вже лише на дерев'яні дверцята, які до того ж могли б відчинятися перед ним самі. Ось чому так жадібно пориває очі до цеї брами совєтський міжнародній розбійник, ось чому пильно стояти коло неї на варті мусить не самий тільки Іран, а й увесь волелюбний світ.

ПРОФСПІЛКИ ЯК ЗНАРЯДДЯ ВИЗИСКУ

В другій декаді березня закінчилася „українська республіканська міжспілкова конференція професійних спілок", на якій обговорювано діяльність профспілок у минулому році та обрано президію республіканської ради.

Доповідав голова республіканської ради А. Г. Колибанов. Про діяльність ради він сказав, що рада старалася йти за вченням Сталіна на вважала своїм основним завданням „знаходити нові резерви та можливості підтягати відстаючих робітників, безустанно рухатися вперед". Завдяки цьому „УССР тепер дає країні більше, ніж до війни вугілля, металу, машин, товарів широкого вжитку, сировини для соціялістичної промисловости, хліба та інших продуктів харчування". За поштовхом партії, профспілки в Україні зобов'язали робітництво „до масового змагання за перевиконання норм кожним робітником, провели місячник громадського огляду організації праці і устаткування, протягом якого зібрано 22,468 пропозицій" щодо того, як робітник продуктовніше повинен би працювати.

Колибанов скритикував як найсеріознішу хибу багатьох профорганізацій УССР за те, що вони „з запізненням підхоплюють цінну ініціятиву, новаторські починання передових людей виробництва, недостатньо борються за те, щоб нові прийоми праці набрали широкого розповсюдження", а в різних галузях виробництва „збільшилась кількість робітників, які не виконують норм виробітку, назначених державою".

ДОСВІДОНОСЦІ

В репортажі про життя Львова п. з. „Ясна путь" учителя С. Квасниці, друкованому в „Радянській Україні", набивається таке місце: „На кожному заводі Львова працюють російські майстри, передаючи досвід передових совєтських робітників Василя Матросова, Лідії Корабельникової, Федора Кузнецова, Миколи Російського, Олександра Чутких. Їх імена шанують, у них вчаться львівські робітники..."

Російські майстри на кожному заводі Львова... Зовсім певно, не тільки для самого передавання досвідів Матросова, Корабельникової і інших, але й — перш усього — для нагляду, для того, щоб львівський робітник відчув і інші досвіди — Дзєржинського, Ягоди, Берії...

„ЗА БОЙОВІ ЗАСЛУГИ"

Гречуха, що займає офіційне становище заст. гол.. президії верховного совєту УССР, в днях 21 і 24. 3. у Києві вручив ордени і медалі СССР двом групам енкаведистів „за довгорічну і бездоганну службу в органах МВД і МГБ", усього к. 200 людей. Відзначення: ордени червоного прапора, червоної зірки та за бойові заслуги. Нагороджених він „тепло привітав і побажав нових успіхів у роботі на благо батьківщині".

Добре послужили, ребята, старайтесь далі, моляв.

„У. Д."

В. Гайдарівський

Мерехтливі Зорі

Оповідання

17)

Чому хочеться Луніну, щоб я прогуляв зміну? Хворим мене не визнають, бо я таки не хворий, а можуть залічити в симулянти. Мені хіба б трохи поспати. Сон — гарна річ, особливо як добре наробишся. Але я ще й не починав робити. Як почну, то всі хотіння розвіються. А пізніше можна й поспати, на м'якому ліжку і без снів. Я хочу спокою і порожнечі. А снів не треба...

Іван Кузьмич працював недалеко від мене, нераз придивлявся до моєї роботи й напевно переконався, що в мене діло посувається не лінше, ніж в інших. Навіть скреготіння врубовки і брязкотіння конвеєра мене вже не дратували, здавалось лише, ніби я ще й досі не вийшов з лісу і дерева шумлять від ледве помітного вітру.

Коли ми кінчили працю, Іван Кузьмич взяв мене під руку й сказав:

— Упертий ти, Григоріє, як бик...

Він не відходив від мене, поки не опинились ми в лазні. Побанившись, знову мене під руку, а Мирошниченко під другу, повертались додому ніби не з шахти, а мов за північ сиділи в пиварні й дудлили пиво, змішане з горілкою. Гаразд, що ніч, на вулицях порожньо, а то щоб про нас і подумали...

11. Про нісенітниці і забобони

З-під сутінку паркана біля шахтного подвір'я нам назустріч вийшла висока постать в шкіряному пальті. Вона заглянула нам в обличчя й звертаючись до бригадира, сказала:

— Якщо не помиляюся, то ви — Лунін?

— Ви не помилились. Я таки Лунін, — мовив йому бригадир.

— Це дуже приємно, що я випадково зустрів вас, — казала людина в шкіряному пальті. — Я маю від одної особи доручення передати листа і дещо сказати. Чи не були б ви настільки ласкаві відійти на пару слів трохи вбік.

— Я б міг відійти вбік, — відповів Іван Кузьмич, — та ось робітник захворів. Треба відвести його додому. Хіба відведу, а тоді знову випадково зустрінемось.

— Звідки ви взяли, що я хворий! — сказав я незадоволено. Не чіпляйте мені хвороби. Вона й сама, коли треба, причепиться.

— Бачите, товариш з вами не погоджується, — казала людина в пальті. — Ви можете сміливо залишитись. Вони і вдвох дійдуть.

— Авже ж що дійдемо! — погодився я.

Іван Кузьмич визволив з-під моєї свою руку, подивився на нас так, ніби хотів щось сказати, але мовчки повернувся і пішов поруч людини в пальті. Вони перейшли вулицю, прямуючи до освітленої ліхтарем крамниці, але під світлом не зупинились, а пішли далі й погрузли в темряві. За хвильку звідти, де вони зникли, вискочило авто, майнуло повз нас і подалось шосейною дорогою в напрямку міста.

Мирошниченко провів мене аж додому і мені було ніяково, що в Дарки не знайшлось чим почастувати гостя.

— Ви пробачте, Мирошниченко, — на своє оправдання, казав я. — Самі знаєте наше життя. Коли Бог дає день, то тоді дає і харч. А тепер ніч. Прийдіть до мене ранком, як тільки розвидниться. Ми своє надолужимо. І не забаріться. Дивіться ж, не забаріться...

Але він таки забарився. Прийшов не ранком і не того дня, а за три тижні. Раніше до мене не пускали навіть дружину. Лікар вважав, що коли я ні з ким не бачитимусь і не розмовлятиму, то швидше одужаю.

Але він помилявся. Мені потрібний був не спокій, а правда. Днями й ночами, особливо довгими задушливими ночами борсався я в ліжку, намагаючись дізнатись, що в моєму недавньому минулому було сном, що маревом і що дійсністю. Усе страшенно переплуталось.

Мені коштувало великих зусиль навести в своїх думках лад, самому, без сторонньої допомоги. Просив я лікаря допомогти дещо з'ясувати, та він, хоч людина і ввічлива, хотів заплутане перемотлошити ще більше. Запевняв мене, що мої думки не що інше, як фантазія, викликана хворобою. Справді ж Коля Брашко живе, працює і співає, а бригадира Луніна ніхто нікуди не забирав і він теж живе, працює і можливо співає, також як і забійник Шубин почуває себе найкраще, перевиконує свою норму і напевне до жовтневих свят одержить премію.

І я зрозумів, що лікар, хоч і не хворий, а теж фантазує не менш за мене. Ніякого іншого забійника Шубина на шахті нема, крім того, що я згадав його прізвище. А згадав не на те, щоб дізнатись, чи виконує він норми, лише для порівняння, хотів лікареві яскравіше довести, наскільки в голові в мене помішалось, що Шубин здається не менш реальною істотою, ніж Лунін, Брашко або десятник Ворона. Але лікар слухав мене з п'ятого на десяте і про кого б я не згадував, усі жили й співали.

І я сам, мов той, що зірвався з стрімкої гори в глибочезне, куди не досягає денне світло, урвище і залишився якимсь чудом в живих, дерся із скелі на скелю, знівечений і знесилений. І що вище підіймався, то робилось видніше, поки знову не дістався на поверхню життя і не побачив себе таким, як я є, де я є, і що зі мною було, і тоді відчув, що я вже здоровий. І коли я старанно відсіяв дійсність від снів і марева, то радістю не перейнявся.

Мені доводилось і раніше тяжко хворіти, так хворіти, що смерть уже сиділа на моїх грудях. Одначе, я скидав її з грудей і відганяв від себе, а як позбувся непроханого гостя, тоді мені усміхалось і сонце, і люди, і все живе й мертве, ласкавими усмішками вітаючи мене з перемогою, і я їм щиро відповідав тим же.

Цього ж разу було інакше; ні мене ні з чим вітати, ні мені радіти. З якого б боку не підходив до Іванового Кузьмичевого попередження, а факту не обійдеш — я таки перебуваю у відпустці. І події, хоч не в тій послідовності, якяприпускав, розгортаються досить швидко. Іван Кузьмич випередив мене, він уже там, звідки якщо й повертаються, то не так хутко.

Поки я лежав у лікарні, мені здавалось, що сталися великі зміни і в шахті, і в селищу, і в усьому світі. Але прийшовши до мене, Мирошниченко розповів новини, і я переконався, що все, як було, таким і залишилось. Як і раніше, борються за виконання плянів, змагаються, відсталих б'ють, передовиків нагороджують, одержавши платню — п'ють „йоржків" і „ведмедів" (суміш пива з горілкою), розчулившись — обнімаються й плачуть або озвіріло б'ються. Таке воно шахтярське життя. На бригадира, замість Луніна, начальник дільниці призначив Якима Євтєхова. Але Земляний не зважає на нове становище свого колеґи і своїми сварками не дає йому дихати.

(Продовження буде)

Вступайте в члени У. Н. Союзу

П. Заярський

БАТЬКО УКРАЇНСЬКОГО ТЕАТРУ

(До 110-ліття з дня народження П. Л. Кропивницького)

Сьомого травня минає сто десять років з дня народження Марка Кропивницького, великого українського актора, режисера і драматурга, незабутнього корифея української сцени, що заслужив собі почесне ім'я „батька українського театру".

П. Л. Кропивницький народився в Єлисаветградському повіті на Херсонщині в родині управителя поміщицького маєтку. Він пережив дуже тяжке дитинство, залишившися на 5 році свого життя без матері. Зазнав малий Марко і горя, і злиднів, і надзвичайно гіркого життя у чужих людей, і поневірянь і знущань. В останні роки свого життя П. Кропивницький з великим літературним хистом подав яскраву картину свого дитинства в „Автобіографії", надрукованій в російському перекладі в журналі — „Вестник Европи" в 1916 році. Цей автобіографічний твір Кропивницького можна порівняти тільки з „Давидом Копперфілдом" Ч. Диккенса. Тяжка життьова школа дала Кропивницькому більше, ніж шкільна наука: вона навчила його любити свій народ, вона виховала в ньому глибокий демократизм і гаряче співчуття до всіх знедолених і скривджених. Через тяжкі обставини свого життя Кропивницький скінчив тільки повітову школу. З ранніх юнацьких років йому довелося заробляти шматок хліба нудною і тяжкою канцелярською працею. Маючи від природи великий сценічний талант, Кропивницький — зайняв перше місце серед учасників аматорського гуртка в Бобринці, а пізніше в Єлисаветграді. На початку 60 рр. — Кропивницький написав і свою першу п'єсу „Дай серцеві волю, заведе в неволю". В 1871 році вперше виступив він у справжньому великому театрі в Одесі, куди його запросив П. І. Ніщинський, відомий перекладач Гомера. Кропивницький тут грав ролю Стецька в „Сватанні на Гачнарівці". Успіх був надзвичайний!

З небувалим ентузіязмом і запалом вітала публіка талановитого актора. І цей виступ — що став для Кропивницького справжнім блискучим іспитом, вирішив його долю. Кропивницький покинув осоружну канцелярську службу і весь віддався театральній діяльності. В 70 рр Кропивницького запросили до галицької трупи Т. Романович, з якою він об'їхав міста Галичини та Буковини. Повернувшися на Україну, Кропивницький вступив до трупи Ашкаренка. В той час ганебним царським указом 1876 року були заборонені всі прояви української національної культури, а зокрема й українські народні пісні. Трупа Ашкаренка, що в той час грала в Кременчузі, терпіла великі збитки, бо російські п'єси не мали ніякого успіху. Щоб вийти з критичного стану, Ашкаренко за порадою Кропивницького, звернувся до міністра Лоріс-Пелікова з проханням дати дозвіл на українські вистави. Через деякий час дозвіл був одержаний, і з 1881 року почалася справжня артистична кар'єра П. Кропивницького. — На початку 80 рр. Кропивницький зорганізував свій власний театр, до якого прилучилися видатні актори. Перемагаючи величезні трудноші, урядові утиски, цензурні переслідування і заборони, численні перешкоди, безглузді вимоги ставити в один вечір однакову кількість українських і російських актів, — театр швидко завойовував симпатії публіки і в умовах тодішніх заборон українського слова став могутнім чинником пробудження національної свідомости серед громадянства і вихідним пунктом для розвитку українського драматичного письменства. Театр у ті часи російської реакції, був єдиним місцем, де можна було чути ще заборонене українське слово. Із засобу розваги і потіхи для магнатів театр виріс на ступінь надзвичайної ваги громадського явища. Щасливий збіг обставин сприяв тому, що український театр зміг з честю виконати своє велике громадське призначення, бо в ті часи, на зорі виникнення українського театру з'явилася ціла фаланга найталановитіших діячів сцени: М. Заньковецька, Затиркевич-Карпинська, Садовська, — Карпенко-Карий, Садовський, Саксаганський та інші — і серед них Марко Кропивницький. Без засобів, без репертуару, без відповідної школи, переборюючи надзвичайно великі зовнішні перешкоди, ці блискучі самородки проклали шлях українському театрові. Кропивницький і всі ці ентузіясти українського театру були не тільки талановитими акторами, а й великими громадянами, що добре розуміли ролю і вагу українського театру в той лихий час безпросвітньої реакції. Кропивницький, Заньковецька та інші видатні актори виявили велику громадянську гідність, коли їх запрошували до імператорських театрів, пропонуючи надзвичайно вигідні умови. Вони рішуче відмовлялися від цієї „чести". — „Ні, я на самі ролі не піду", — рішуче відповів на ці запрошення П. Кропивницький. Осяяні ідеєю боротьби за права поневоленого українського народу, ідеєю глибокого демократизму, театральні діячі стали на захист основи української нації — селянства. Театр став великим виховним чинником, виховуючи любов до України, до сірої мужицької маси і зміцнюючи волю і бажання працювати і боротися за інтереси народу. Висока ідейність українських акторів була щасливо поєднана з високим мистецтвом. Своєю геніяльною грою М. Кропивницький зачаровував глядачів, гіпнотизував їх, підкорював публіку до цілковитого самозабуття. Олена Пчілка в своїх спогадах про М. Кропивницького так пише при виступи талановитого актора в 80 рр.: — „...з першого виходу він подолав нас усіх! Ми на свої очі побачили, що це справді щось надзвичайне!... Кожне слово, дріб'язки в інтонації, кожний рух — все це давало неначе зовсім новий малюнок, новий яскравий тип..." Грандіозний тріюмф здобув М. Кропивницький у Петербурзі, але ще більші успіхи він мав на Україні. Найголовніша прикмета таланту Кропивницького — це його гра — проста і щира. „В ньому говорила сама людська природа, тільки природа глибока, — каже Олена Пчілка. — Простота, правда та глибина щирого чуття приваблювала глядачів до артиста."

Біограф. М. Кропивницького та інших українських акторів В. Уманов-Каплуновський, високо цінячи заслуги Кропивницького, як основоположника українського театру, як учителя славних акторів і як письменника-драматурга, найвище ставить Кропивницького як актора-виконавця: — „Він (Кропивницький) однаково недосяжно високий і в ролях трагічних, і в побутових-резонерських, і в комічних. Безконечна галерія напричуд чудових постатей, утворених ним на сцені, перейшла перед нами, оригінальних, не подібних один до одного, ніби зліплених мистецькою рукою геніяльного різьбара. То яскраві штрихи, то ніжні півтони, то ледве спостережні найтонші риси. — ...Чи ж можливо порахувати всі його ролі? Поруч з тяжким залізним 16. віком — типи початку 19. століття і пізніших десятиліть. Ось завзятий полковник Бульба з упертою твердістю козацької вдачі, з могутнім характером щирого запорожця; ось мудрий гетьман Мазепа; ось повний комізму Іван Карась, козак Цибуля і примітивно бюрократичний самодур Старшина з „По ревізії", з блисками гумору, спорідненого з М. Гоголем; ось глибоко психологічна постать здирщика глитая Бичка, або Сотника із казкової п'єси „Вій" — обвіяного елегійним серпанком; ось нарешті грізний, дволичний Хома Кичатий... Тільки найбільший талант може стати здібним до таких надиво різноманітних перевтілень; ні однієї риси, ні одного руху не повторює актор. Ви почуваєте, як перед вами проходять події, розгортається життя з його вадами, захопленнями, — стражданнями, високим захватом рідного героїзму, із зворушливою поезією і простором синіх степів... Кропивницький, маючи взагалі дуже соковитий голос з тонкими, вибагливими інтонаціями, — незвичайний майстер читати і оповідати."... Кропивницький через свою — практичну школу перепустив кілька поколінь акторів і школу ту знати в найкращих моментах їхнього виконання.

„Своєю мистецькою грою, — каже С. Єфремов, — надиво простою, позбавленою всякого фальшу, афектації і бундючности, — Кропивницький створив цілу мистецьку школу в українському театрі". Такий же блискучий був він і як декляматор. Коли Кропивницький за кілька тижнів до своєї смерти на вечорі Київської „Просвіти" — продеклямував Шевченків „Холодний Яр", то театр „розлягався від гучної хвали. І хто чув ту деклямацію, той не забуде її ніколи. В цьому таланті немов скупчилася якась органічна сила українська, неначе сила тих могутніх степів, що породили цього артиста." (Олена Пчілка). Софія Тобілевич, пишучи про Кропивницького, відзначає в ньому „чудовий сильний голос, виразну дикцію, — гарне лице і величну постать, а крім того, живу, веселу і вражливу вдачу, він був великим гумористом у житті і на сцені. Він умів наслідувати і відтворювати аж до найтонших нюансів життєві типи, копіювати їх жести, характер і інтонації." У Кропивницького були також і композиторські здібності, особливо популярна його пісня „Ревуть, стогнуть гори, хвилі" з драми „Невольник", а також „Де ти бродиш, моя доле" та інші. Був він і видатним режисером і видатним драматургом. Найкращі його п'єси і досі не сходять із сцени, наприклад, „По ревізії", „Дай серцю волю, заведе в неволю", „Глитай, або ж павук", „Зайдиголова", „Дві сім'ї" та інші. Драматичні твори, в яких М. Кропивницький реалістично змалював селянську дійсність, перейняті демократичними, гуманними ідеями і симпатіями до пригноблених, протестом проти насильства влади і глитаїв. Чудова українська соковита мова, насичена багатьма характерними народніми приказками і прислів'ями, — це особлива прикмета творів Кропивницького. Драматург в національні українські форми зумів влити широкий загально людський зміст. Пів сторіччя стояв Кропивницький на славному посту, до самої смерти не кидаючи улюбленої справи. І помер він у дорозі, у вагоні, їдучи з трупою на сезон. Пам'ять про великого артиста, режисера, драматурга, щирого патріота і прекрасної людини з щирою і доброю душею ніколи не згине в серцях українського народу!

КОНСОЛІДАЦІЯ НА ГРОМАДСЬКОМУ ВІДТИНКУ В НІМЕЧЧИНІ

Від кількох місяців у Німеччині провадиться розмови про консолідацію українських сил на громадському відтинку. Від грудня 1950 року до квітня 1951 року цією справою займається Комітет Громадського Порозуміння, а потім спеціяльна „Комісія Трьох" у складі: голови ЦПУЕ д-ра В. Плюща, голови СУН інж. І. Поповича та голови УДК д-ра Я. Маковецького. Праці цієї Комісії привели до того, що обидві сторони устійнили засади громадського порозуміння для українців у Німеччині. Згідно з цим порозумінням в скорому часі має відбутися надзвичайна сесія Головної Ради ЦПУЕ, на якій має бути обрана на базі консолідації нова управа ЦПУЕ у Німеччині.

Ціла консолідаційна акція буде основуватися на спільно прийнятих „консолідаційних засадах", з яких, між іншим, подаємо такі:

„В Німеччині, як і в кожній іншій країні поселення української еміґрації, повинна існувати єдина центральна організація українських скитальців, єдина репрезентація їх перед чужинецькими чинниками".

„Ставлючись толерантно до всіх політично-ідеологічних українських груп, а зокрема до українських політичних установ загально-національного значення, центральна громадська організація, будучи у своїй діяльності цілком аполітичною, повинна стояти поза впливом будьяких політичних організацій чи партій і провадити свою громадську роботу цілком незалежно, за вказівками виборців і під контролею громадянства".

„Здійснення такого впливу і контролі громадянства можливе лише при умові демократичної побудови центральної громадської організації ... з забезпеченням пошанування прав і інтересів тої групи громадянства, що при тих чи інших виборах опинилася в меншості, та участи у складі Головної Ради й Екзекутиви (Головної Управи) центральної громадської організації представництва різних думок і течій серед громадянства. Таким чином, не тільки законодавчі (Головна Рада), але й усі інші органи центральної громадської організації, а зокрема, орган виконавчий (Головна Управа), повинні бути побудовані на засаді діловій та коаліційній, щоб уможливити меншости бути репрезентованій і брати участь у праці загально громадської централі".

„Визнається цілком неприпустимим порушення нормальних засад демократичного життя у спосіб створення, незадоволеною рішенням Головної Управи чи Головної Ради, меншістю окремих конкуренційних громадських організацій і вихід з загально-українського єдиного форуму громадської централі, за винятком випадку, коли б громадська централя виявила у своїй діяльності політичну односторонність.

Цим самим всі групи українського громадянства, чи вони хвилево репрезентували б собою більшість, чи меншість, мали б змогу захищати свої позиції і свої погляди на ті чи інші громадські справи на форумі своєї центральної організації, а не поза її рямками..."

Здійснення громадської консолідації на терені Німеччини є відрадним явищем, яке належить якнайщиріше вітати. Треба надіятися, що за цим прикладом підуть теж українські громадські організації в інших країнах і це, безумовно, вплине корисно на загальний біг українських національних справ.

В переговорах про консолідацію брав активну участь Директор ЗУАДК-у на Европу п. Михайло Родик, який гаряче закликав українців у Німеччині дійти до порозуміння і координації своєї діяльности. Він брав участь у майже всіх засіданнях „Комісії Трьох", яка усталювала засади порозуміння. В двох засіданнях цієї Комісії брав також участь ред. Микола Лівицький, який звертав увагу на потребу дійти до консолідації. Треба підкреслити, що кола зближені до УН-Ради надзвичайно прихильно ставилися до запроєктованої консолідації громадського життя у Німеччині.

(Укр. Інформ. Бюро)

РЕЗОЛЮЦІЇ

1-го Делегатського З'їзду Об'єднання б. Вояків Українців у ЗДА, у Ню Йорку, 6. травня 1951.

1. — 1-ший Делегатський З'їзд б. вояків-українців у ЗДА, як організації усіх українців, бувших вояків, що опинились в ЗДА, стверджує, що українські вояки були першими у світі, які понад 30 років тому — збройно протиставились московсько-большевицькій аґресії на українську державу, яка теж перша впала жертвою червоного московського імперіялізму. Делегатський З'їзд з вдоволенням бачить, як той світ західної культури, який тоді відмовляв активної допомоги українському народові в його боротьбі за свободу і демократію, тепер, після довгих років невдачних спроб замирення з Московщиною, приходить до переконання, що не шляхом уступок, а тільки збройною боротьбою можна завести у світі тривкий і справедливий мир, оснований на принципах державно-політичного самовизначення всіх народів. Хоча у зв'язку з цим розвитком міжнародних подій західний політичний світ набірає щораз більшого зрозуміння для української справи, проте він далекий ще від признання українському народові належних йому державницьких прав та від активного піддержання його визвольних змагань і боротьби проти російського імперіялізму. Завданням всіх б. вояків українців є не тільки включатися в загальну інформативну акцію всіх відповідних українських чинників, але й повести власну окрему акцію для поширення і поглиблення правдивого уявлення про Україну та її визвольну боротьбу серед зорганізованих американських комбатантів, щоби при їх допомозі одержати моральну, політичну і військову підтримку.

2. — Делегатський З'їзд б. вояків-українців в Злучених Державах звертається до всіх кругів зорганізованого українського громадянства — до світу церковного, політичного й суспільно-культурного — з закликом, щоби в теперішній рішальний історичний момент зудару двох світів, в якому вирішується теж доля українського народу, — всі наші творчі й позитивні сили якнайтісніше об'єдналися, творючи внутрі і назверх суцільну і здисципліновану громаду з одною ясною метою і одною ідеєю.

3. — Відбуваючи свій З'їзд якраз в місяці 25-тих роковин трагічної смерти бл. пам'яти Головного Отамана Симона Петлюри, Делегатський З'їзд прилучується до проголошеного вже загально-національного святкування пам'яти б. голови й будівничого української держави та закликає всі клітини Об'єднання і всіх окремих його членів взяти якнайактивнішу участь в організації та переведенні урочистих св'яткувань, що причиняться до популяризації української державности.

УПРАВИТЕЛЬ „ДЕЙЛІ ВОРКЕРА" ЗАСУДЖЕНИЙ

Вашинґтон. — Федеральний дистриктовий суд признав управителя нюйорської щоденної газети „Дейлі Воркер", Филипа Барта, винуватим в непослусі Конґресові, якого допустився підчас переслухання в комісії. Суд признав оправданими вісім закидів, а прокуратор відтягнув 24 закиди. Суддя Бурніта Метюз не наложив ще кари і дозволив засудженому оставатися на волі за зложенням запоруки у висоті $1,500. Адвокат зголосив вже наперед відклик.

● Університет в Кембрідж, Анґлія, повідомив про бажання признати ген. Омарові Бредлі, предсідникові шефів об'єднаних штабів американських збройних сил, титул до полонених аліянтське командування строго придержується постанов Женевської конвенції та Об'єднаних Націй.

● Десять студентів університету Ню Йорк вкрали поступово книжок і шкільного приладдя з університету. Їх провідником був Ирвінг Трахтенберг, який працював у книгарні.

ЗВІДОМЛЕННЯ
ЗЛУЧЕНОГО УКРАЇНСЬКОГО АМЕРИКАНСЬКОГО ДОПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ У ФИЛАДЕЛФІЇ

„Великодна Писанка На Рятунок Брата і Сестри"

Проголошена „ПИСАНКА НА РЯТУНОК БРАТА І СЕСТРИ" — зворушила серця широкого нашого загалу. З усіх сторін напливають запити, кому передати ПИСАНКУ та як її організувати.

Екзекутива ЗУАДК прохає всіх, щоби не ждати — аж хтось зайде до них до хати — з проханням дати на ПИСАНКУ, але хай вложить свою пожертву в коверту і негайно вишле на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, INC.
P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

ЗУАДКомітет не має і не може мати ніяких колекторів. — Жертви на ЗУАДК мусять бути спонтанні і походити зі щирого серця. — Всі жертви зложені на ЗУАДК — є звільнені від федерального доходового податку — а посвідка ЗУАДК є офіційною в цій справі.

ТРЕБА 20,000 ЧЛЕНІВ!

Для матеріяльної а ще більше для моральної піддержки праці ЗУАДКомітету — треба йому великого числа ЧЛЕНІВ і то так організацій (активні члени), як і поодиноких осіб — (спомагаючі члени).

Колиб ЗУАДК мав хоч 20,000 індивідуальних членів і організацій — тоді його значіння перед державними властями було б величезне — і праця більш успішна. Не повинно бути одного свідомого українця чи українки, ні одної української організації, яка в час Воскресення не стала б членом ЗУАДКомітету.

ЯК СТАТИ ЧЛЕНОМ ЗУАДК?

Спомагаючий член висилає членський внесок $5,00 а організація $10,00 та виповняє слідуючу аплікацію:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, INC.
P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

ЗЛУЧЕНИЙ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИЙ ДОПОМОГОВИЙ КОМІТЕТ

RESOLUTION
APPLICATION FOR ACTIVE MEMBERS

Name of Organization ....
Place ....
This is to certify that at the regular meeting of this organization held 1951,
at ....
it was resolved to become an active member of the United Ukrainian American Relief Committee, Inc.
Mr. (Mrs., Miss) ....
Address ....
was duly appointed as delegate of this organization.
For ....
Name of Organization
(SEAL) ....
President
....
Secretary

Зашліть цю аплікацію і дол. 10,00 (згл. 5,00), як вкладку за 1951 рік, на вище подану адресу ЗУАДКомітету.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ДОПОВІДІ ПРО ОЛЬЖИЧА

Недавно заснований при Музеї УВАН „Літературний Архів", що збирає матеріяли про наших працівників пера, розпочинає низку прилюдних доповідів про літературну творчість окремих авторів.

Перші дві доповіді будуть присвячені творчості **Олега Ольжича** й відбудуться у **суботу, 12. травня о год. 7 вечора** в Літературно-Мист. Клюбі в Ню Йорку (149, 2. Аве.)

Доповідатимуть Др. Галина Лащенко про окремі етапи творчости О. Ольжича й Д-р Т. Олесіюк про перший літературний виступ поета.

Вступ на доповіді „Літературного Архіву" — вільний.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

„Запорожець за Дунаєм" — 10 червня

Нещодавно заснований український професійний театр при Музично Драматичному Товаристві в Ню Йорку з артистів театрів Києва, Львова, Харкова, Полтави і ін. під мистецьким керівництвом Михайла Мангляра, кол. режисера Королівського Театру в Білгороді (Югославія), — розпочинає свою працю відомою оперою С. Гулака-Артемовського „Запорожець за Дунаєм". Театр не випадково вибрав цю безсмертну оперу для своєї першої вистави. Адже це не тільки високохудожній твір, що дає широкі можливості для творчої фантазії режисера і виконавців, але й твір патріотичний і глибоко національний. Бо драматичні колізії „Запорожця за Дунаєм" перегукуються з драматичними колізіями наших днів, коли не десятки чи сотні, а сотні тисяч українців опинились на добровільному вигнанні поза Батьківщиною. Так само, як дійові особи цієї неповторної опери плекали в свойому серці любов до рідної землі і рідного народу, — так і сучасна еміграційна спільнота мiцно плекає в собі цю любов. Для дригування оркестрою нещодавно прибув до Ню Йорку на сталий побут відомий диригент і композитор Кір Куклович. Хормайстер — Василь Завітневич — музичний професор в Києві. Для хореографічного оформлення запрошено примабалерину Валентину Переяславець. Для художнього освітлення, звукового оформлення та нагляду за сценою запрошено довголітнього співробітника „Березоля" — Федора Познякова. Проєкт декоративного оформлення готує кол. член Львівського оперного театру, артист-маляр М. Радиш. Головні партії в „Запорожці за Дунаєм" виконують такі відомі співаки-солісти: Микола Чалий (Карась), кол. артист Харківської опери, Євгенія Винниченко-Мозгова (Одарка), кол. артистка Королівського театру в Білгороді. Маргарита Роговська (Оксана), кол. артистка Дніпропетровської опери; Юрій Ковінько (Андрій), кол. артист Полтавської опери; Лев Рейнарович (Султан), кол артист Львівської опери; Іван Самокиш (Іман), кол. артист Львівської опери та ін. Всього в „Запорожці за Дунаєм" братиме участь понад 60 осіб, включаючи сюди оркестру, хор, танцюристів і технічних робітників сцени.

Вистава відбудеться у неділю. 10 червня, о год. 7 вечора, в приміщенні театру Central High School of Needle Trades, 225 West 24 Street, New York. Квитки, по цінi $3.60; $2.40; $1.80; $1.20 можна купити в нижче поданих установах: Surma Book Store 11 E. 7-th str., Nash Bazaar 77 E. 7 str., Nicholas Hawrylko William Chura 34 E. 7-th str., 2372 Broadway V. La Sota, 3425 Broadway A. Balaklitzky.

ОБГОВОРЕННЯ ВИСТАВКИ ЛІТ.-МИСТ. КЛЮБІ

Недавня виставка творів Об'єднання Мистців Ню Йорку і околиці буде предметом окремого обговорення на черговому вечорі в Літературно-Мистецькому Клюбі при 149 2-га евеню в год. 7:30 ввечорі. — Вступну доповідь виголосить проф. В. Січинський.

ПРЕЗИДЕНТ ПАНАМИ ЗАВІСИВ КОНСТИТУЦІЮ

Панама, 7 травня. — Президент Арнульфо Аріяс, завісив конституцію, ухвалену 1 березня 1941 р. загальним голосуванням після довшої кампанії Автентичної Революційної Партії, яку він підтримує. Від кількох днів слідні були заворушення в республіці і рун на банки. Підчас сутичок арештовано 25 осіб. Поліція каже, що до руну підюджували комуністи, до яких прилучилися деякі члени національного зібрання. Вони хочуть викликати переворот у країні.

● **Винайшли кулю до кріса, яка пробиває сталеву плиту** грубости пів цаля. Куля призначена для парашутистів у їхніх боях проти танків. Винахід випробовано в таборі Атербері, в стейті Індіяна.

● **Треба точно адресувати листи** до вояків у Кореї, інакше полева пошта не зможе їх доручити, повідомляє майор Віктор Аланд, голова військової поштової станиці у Сан Франсіско. Кожного місяця затримує пошта по 180,000 посилок для вояків з причини недостатної адреси. Треба писати ім'я, рангу, число серії вояка, його частину, в якій служить і військову пошту.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Зап. Січ, від. 371, відбудуться в пятницю, 11. травня (May) 1951, в год. 8. ввечорі, в Січовій Салі, 506 — 18-та Ев. Проситься членів платити свої вкладки на зборах відділу. — За уряд: О. Паньків, предс.; П. Заблоцький, кас.; Ю. Варанюк, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Управа від. 301, ім. Дмитра Вітовського повідомляє, що звичайні збори членів відділу відбудуться 6. травня 1951 р. о год. 12:00 в залі Святого Володимира Великого при W. Cortez Str. Просимо всіх прибути громадно на ці збори. — В. Іващук, голова; М. Савчин, фін. секр.; І. Клебан, рек. секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Сестр. Благовіщення від. 125 повідомляє членів, що члени, які мешкають далеко, можуть платити членські вкладки в другу неділю кожного місяця в парафіяльній галі св. о. Николая при Оклей й Райс вул. о год. 1-шій пополудні. Сходини Сестр. відбуваються в кожний третій понеділок в місяці в Союзовім Домі при 843 N. Western Ave. На сходини повинні приходити всі члени, яким залежить на розвою відділу, та ось не чужі народні справи. — За уряд: І. Подола, фін. секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. ім. Івана Франка, від. 146 повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 13-го травня, о год. 1-шій попол. в Укр. Амер. Осередку під ч. 2965 Камендер вул. Просимо членів прибути на збори, та взяти участь на 40-літній ювілей нашого товариства, що відбудеться в неділю, 27 травня. — За уряд: Н. Рой, предсідник; Т. Солодкий, кас.; П. Андрусків, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Бр. св. Василія Великого від. 364 повідомляє всіх членів і членкиць, що місячні збори відбудуться в неділю 13. травня, о 2-гій год. пополудні в Укр. Домі 3161, Е. 93 вул. Просимо всіх прибути на означений час та привести своїх знайомих, а секретар радо впише їх в члени У.Н.Союзу. — Е. Білецький, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Бр. св. Юрія, від. 379 повідомляє всіх своїх членів і членкиць, що звичайні місячні збори відбудуться в неділю, 13-го травня о год. 12. в полудне в Домі Відділів У.Н.Союзу 845 N. Western Ave. Проситься членів прибути на час на збори. Члени, що були суспендовані в квітні, якщо прийдуть на збори і заплатять свою вкладку, будуть наново принятi. — За уряд: Г. Водик, предс.; М. Семків, кас.; В. Пилипів, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Місячні збори Бр. св. Петра і Павла, від. 220, відбудуться в суботу 12-го травня (May) о год. 7:30 вечором в в галі під ч. 4950 So. Paulina St. Всі члени повинні обов'язково явитись, а довгуючі члени, якщо не вирівняють своїх вкладок, будуть суспендовані. — Гр. Гарасим, секр.

МОНЕССЕН, ПА. — Повідомляється членів Бр. св. ап. Петра і Павла від. 338, що місячні збори відбудуться в неділю 13. травня 1951 о год. 1:30 по обіді, в українській галі на 2-гій вулиці 213 Скумекер Евню. Проситься всіх членів прийти і заплатити свої місячні вкладки. — За уряд: П. Янковський, предс.; Й. Кудлик, кас.; М. Куць, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 367, відбудуться в неділю 13. травня о год. 1:30 пополудні у церковній залі. На цих зборах будуть важні справи до полагодження, а тому ваша присутність конечна. Хоч наш відділ тепер найбільший в Рочестер, то це не значить, що ми вже маємо перестати приєднувати нових членів. Чи Ви вже приєднали хоч одного нового члена? А це Ваш обов'язок! — М. Сорохтей, предс.; М. Мельник, кас.; В. Попович, секр.

ОЛІСН, Н. Й. — Тов. Зап. Січ, від. 363, повідомляє своїх членів, що на зборах 13-го травня будуть піднесені дуже важні справи, тому проситься усіх членів обов'язково прийти, та сказати своє слово в даній справі. — Д. Мішанець, предс.; Д. Вазів, кас.; Г. Підскальний, секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. — Місячні збори Т-ва Укр. Січ, від. 39, відбудуться в неділю 13. травня, о год. 3-ій пополудні. Проситься всіх членів явитися, а довгуючих членів вирівняти всі свої залеглості. Зокрема просимо нових імігрантів прийти на збори і стати членами Т-ва і Укр. Нар. Союзу. — Управа.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. Укр. Н. Союзу, від. 292, подає до відома усім своїм членам, що місячні збори відбудуться в неділю 13-го травня о год. 2-гій пополудні, в Укр. Нар. Дому при 1655 Martin і Michigan Ave. Просимо прибути численно. Пригадується усім тим, що чомусь байдужі з плаченням своїх вкладок, що кожний член обов'язаний прийти на збори і там заплатити належитість. Якщо є якась важна причина на те, що хтось не міг прийти на збори, тоді може заплатити і по зборах, але не пізніше, як до 25-го в місяці, бо секретар мусить кожного місяця висилати до головної канцелярії звіти і гроші, так щоб усе було не пізніше як дні дні перед першим. Рівно ж пам'ятайте, що Союз має постійно зростати в членстві, а тому, хто знає когось, що ще не є членом, хай приведе його на збори, або подасть адресу до уряду, а уряд радо впише його в члени. — І. Форись, предс.; П. Кізел, секр.; М. Гузиляк, кас.

МЕНВІЛ, Н. Дж. — Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка, від. 349 відбудуться 13. травня, о год. 2 пополудні в домі Лісного. — І. Шегера, предс.; Л. Мартинчук, кас.; Н. Лісний, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Тов. Сокіл, від. 336, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 13. травня, в 1-ій годині пополудні, в У. Н. Домі. Проситься членів прийти на збори та вирівняти належні вкладки. — За уряд: Я. Дзядига, рек. секр.

ТОМАСТОН, КОН. — Повідомляється членів Тов. Січ, від. 421, що місячні збори відбудуться в суботу, 12-го травня в Українській Галі. Проситься всіх членів прийти обов'язково на ці збори. — Ю. Вереза.

КЛІВЛЕНД, О. — Подається до відома членам Тов. ім. І. Франка, від. 334, що місячні збори відбудуться 13. травня, в 1. год. пополудні, в У. Н. Домі. Проситься членів прийти на ці збори, на яких буде приділена членам відповідна праця на день 25. річного ювілею нашого Товариства, що відбудеться 27-го травня. — За уряд: М. Задерецький, предс.; С. Морозович, фін. секр.; І. Жук, рек. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Повідомляється, що місячні збори Бр. св. Володимира від. 130, відбудуться в суботу, 12. травня 1951 о год. 8-ій ввечорі у церковній залі при 7-ій вулиці. Проситься всіх членів прийти на час. Також проситься членів приєднувати нових членів до нашого відділу. — Ів. Малець.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Василія від. 339 відбудуться в суботу 12. травня 1951, о год. 7:30 ввечорі, в Домі при 3322 Н. Лаврекс вул. Взивається всіх членів, місцевих і позамісцевих, бути присутними на зборах і вирівняти залеглі місячні вкладки. — За уряд: І. Жмутин, предс.; І. Сорока, кас.; А. Хромяк, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. — Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 156, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 13. травня (May) точно о 2. год. пополудні в Громадськім Домі. Отже проситься, щоб усі члени як один були присутні, бо є дуже важні справи до полагодження. — В. Новак, секр.

БРИДЖПОРТ, КОН. — Т-во Українська Січ, від. 59. повідомляє всіх своїх членів і членкиць, що місячні збори товариства відбудуться в суботу, 12. травня 1951 в У.Н. Домі під ч. 517 Галет вул., точно о год. 7:30 ввечорі. Взивається все членство прибути на час. Довжники повинні вирівняти свої залеглости, щоби можна було якнайскорше замкнути рахунки для контролі за перший півріч. Буде теж обговорена справа деяких поправок товариського статуту. — М. Галькевич, секр.

ЕМБРИДЖ, ПА. — Бр. св. о. Николая, від. 276, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 13. травня 1951. Присутність всіх членів на цих зборах конечно побажана. — Уряд.

ТАРЗАН, ч. 2587. Краса і звірі.

TARZAN FASHIONED A BOW AND ARROW FOR THE BOY AND TAUGHT HIM HOW TO USE THEM.

"IT IS TOMAR," OVAN SAID. "HE WAS WITH CARB'S WAR PARTY. PERHAPS HE BRINGS NEWS."

"CARB RETURNS!" CRIED THE WARRIOR. "CARB RETURNS WITH THE MOST BEAUTIFUL WOMAN OF ZORAM!" DOWN THE TRAIL AND FILING ONTO THE LEDGE CAME CARB'S PARTY, AMONG THEM A GIRL. HER HANDS BOUND BEHIND HER BACK.

Тарзан придумав лук і стрілу для хлопця і навчив його їх уживати.

„Та це ж Томар", — сказав Ован. — „Він був в воєнній ватазі Карба. Може він приносить якісь вісти".

„Карб повертається!" — закликав вояк. „Карб повертається з найгарнішою жінкою Зораму!". Група Карба сходила вділ стежкою на кант. Між ними була дівчина з руками зв'язаними взад.